

TRAJECTÒRIA AMBIENTAL

El Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona ha mantingut un compromís social lligat als esdeveniments del seu entorn i sempre s'ha situat a l'avantguarda dels canvis en el sector.

El Col·legi, com a institució, ha assumit un paper actiu en la promoció del compromís sostenibilista entre el sector, la ciutadania i les institucions. De cara al professional, el

Col·legi aporta els elements necessaris per tal que pugui desenvolupar la seva activitat de forma innovadora quant a aspectes ambientals, amb la qualitat i la competitivitat que la societat demana.

El pla de futur del Col·legi, l'Horitzó 2007, inclou entre els objectius "contribuir des de la tècnica constructiva, a la promoció de la cultura, a la defensa del medi ambient i la qualitat de vida, i a les accions de cooperació".

Com a fites essencials i com a accions importants podem destacar els aspectes següents:

- 1994: el Servei Rehabilitació va eixamplar el seu àmbit d'activitat per incorporar els aspectes essencialment ambientals. Així va esdevenir el Servei Rehabilitació i Medi Ambient (SERMA).
- 1996: el SERMA va organitzar, amb la implicació activa de les diferents administracions i agents del sector, les primeres Jornades de Construcció i Desenvolupament Sostenible
- Posteriorment es va crear el Gabinet Tècnic del Col·legi i al 2005 es va estructurar amb les següents unitats: Medi Ambient i Sostenibilitat, Procés Constructiu –que inclou la Seguretat i Salut (Xarxa Focus), Obra Nova i Rehabilitació i Manteniment–, Assessoria Tècnica, el Centre de Documentació i a més s'ocupa de les activitats de representació del CAATB.

El Col·legi té presència activa en les principals associacions implicades amb el desenvolupament sostenibilista i la protecció del medi.

- Comissió Permanent del Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Barcelona.
- Comitè Tècnic de la Fundació Fòrum Ambiental.
- Grup de treball que, promogut pel Ministerio de Fomento, va desenvolupar l'eina d'avaluació d'edificis GBTool a la realitat de l'Estat Espanyol (anys 2000 a 2002).

- Associació Catalana d'Empreses Especialistes en la Síndrome de l'Edifici Malalt (ACESEM), formant part de la quarta taula de treball.
- Des de febrer de 2006 forma part de l'organització internacional iSBE que promou iniciatives internacionals per a l'edificació sostenible.
- Signataris del compromís ciutadà per a la sostenibilitat (juliol de 2002) de l'agenda 21 de l'Ajuntament de Barcelona, amb la qual col·labora activament amb el CRBS a través de diversos convenis. El juny de 2006 el CAATB ha redactat un pla d'acció amb 7 línies d'actuació.
- El CAATB forma part dels membres de la Cambra de Contractistes de Catalunya i participa activament en totes aquelles decisions que es prenen en matèria de Medi Ambient, Seguretat i Salut, etc.
- És membre del Club EMAS amb el número de membre 035.
- Membre del Subcomitè d'AENOR de la Construcció Sostenible.

El Col·legi té una notòria tradició en la realització de projectes de recerca, tant en l'àmbit nacional com europeu. Ha dut a terme les següents accions:

- Leonardo. Projecte europeu sobre sistemes d'autoauditoria ambiental.
- Diversos treballs de recerca sobre temes de legislació ambiental, avaluació ambiental d'edificis, residus tòxics de construcció i altres aspectes.
- XENIOS. Projecte europeu de preparació d'una eina informàtica per a l'auditoria energètica i ambiental d'edificis hotelers.
- HQE2R. Projecte europeu de preparació d'instruments de decisió en el procés de rehabilitació de barris amb criteris sostenibilistes.
- Estudi de recerca *Prospección sobre la presencia de amianto o de materiales que lo contengan en edificios*. Aquest estudi s'ha desenvolupat en dues fases: Informe, amb les importacions d'amiant i les empreses que les fan, i els productes que es

comercialitzaven, i *Identificación práctica de amianto en edificios y metodologías de análisis*.

- CORPUS. Projecte europeu de l'estudi de l'arquitectura tradicional mediterrània. És un referent per a l'edificació ambiental respecte a l'ús dels materials del lloc i el consum d'energia.
- REHABIMED: el Projecte RehabiMed: sobre la rehabilitació de l'arquitectura tradicional mediterrània té com a finalitat de reforçar la rehabilitació i el manteniment com a factor de desenvolupament sostenible (social, econòmic i mediambiental) i actua en la major part dels països de la Mediterrània.
- XARXA EUROPEA FOCUS: es va crear l'any 2001 coma resultat del Projecte Europeu FOCUS en el marc del Programa *Leonardo da Vinci*. Aquesta xarxa promou la formació en seguretat i salut en l'àmbit de la construcció. Recentment (any 2006) ha estat nomenat president un membre del Gabinet Tècnic del CAATB.

Els projectes i treballs de recerca que s'han dut a terme amb diverses institucions han permès elaborar publicacions d'interès per al sector i per al professional, com són:

- Les actes de les Primeres Jornades de Construcció i Desenvolupament Sostenible.
- Les guies de consells per tenir La casa en forma, amb les edicions especials de La façana, La coberta i Les instal·lacions en forma.
- Manual per a la diagnosi i el tractament de l'amiant a la construcció.
- Clau2000, en format CD. És un assistent del manteniment que inclou els programes informàtics Llibre de l'edifici, que permet establir la gestió del manteniment, i Test manteniment, per dur a terme la inspecció d'edificis en la vessant tècnica i en el comportament ambiental. Aquest programa s'ha actualitzat enguany amb la Clau2006, editant també una versió en castellà del *Test de mantenimiento* per a tot el territori espanyol, per encàrrec del Consejo General de Arquitectos Técnicos de España.
- Guia de l'edificació sostenible.
- Protocol d'inspecció i diagnosi d'amiant als edificis.
- GESCOL 4.8 és una nova versió del programa que permet visar "on line" (procés iniciat l'any 2005)
- Guia de bastides: el Manual de Bastides fa referència bàsicament a l'accessibilitat i supressió de les barreres arquitectòniques en la ciutat de Barcelona. Tracta de protegir i donar criteris per a les persones amb mobilitat reduïda (2006).
- Actualització del *Document a l'Abast Enderrocs i residus de la Construcció* on s'ha afegit un nou capítol dedicat a l'amiant arrel del Real Decret 396/2006. S'explica com l'amiant afecta a les obres que s'han d'enderrocar, com s'ha de tractar, on es pot localitzar, com es treuen les mostres i com es realitza un pla de treball entre altres (maig 2007).

L'experiència adquirida en aquests anys en el camp de la construcció sostenible i la preservació del medi ambient ha revertit cap als professionals dels processos constructius de la manera següent:

En formació: s'ha passat d'organitzar dos cursos anuals relacionats amb la construcció sostenible l'any 1998 a planificar més de 10 cursos l'any sobre temes relacionats amb aspectes ambientals i de construcció sostenible, amb la participació de nombrosos professionals. A més a més, s'ha incorporat un *mòdul de Medi Ambient* a postgraus i també al màster.

En impartició de conferències i presentacions de les nostres activitats sobre temes ambientals en diversos cursos i jornades externes.

En la participació i presentació de comunicacions en els principals congressos internacionals que han tingut lloc els darrers anys sobre construcció i sostenibilitat. Actualment, s'està gestionant la col·laboració amb el Chartered Institute of Building (CIOB), l'Association of Building Engineers (ABE) i la Westminster University de la Gran Bretanya.

Una de les eines de difusió més interessants de coneixements ambientals per als professionals, el sector i la societat en general ha estat la creació i el desenvolupament del web: Agenda de la Construcció Sostenible www.csostenible.net. Aquest web compta amb el suport de diferents institucions públiques catalanes i recull i difon tota la informació sobre construcció i sostenibilitat que resulta útil, amb voluntat d'esdevenir un punt de trobada de totes les persones interessades en el tema. La primera presentació pública es va fer l'any 1997 i, coincidint amb el desè aniversari, el proper 16 de maig, coincidint amb Construmat i dins del subcomitè d'AENOR, a la *Jornada Normalización y sostenibilidad en la construcción* està prevista la presentació de la renovació de la pàgina web de l'Agenda de la Construcció Sostenible en la qual s'apreciarà una millora tant de continguts com d'accessibilitat.

Emmarcat dins de l'Agenda 21, el 2006 el Col·legi va elaborar la guia *21 consells per tenir un habitatge sostenible*, que es va publicar dins de la col·lecció Guies d'Educació Ambiental que edita l'Ajuntament de Barcelona. Aquesta guia indica 21 consells que cal tenir en compte per tenir un habitatge sostenible i està adreçat a tots els usuaris dels edificis. La guia fa especial èmfasi en temes com l'estalvi energètic i d'aigua, la importància del manteniment dels edificis, com triar adequadament l'equipament per la llar i com ser sostenibles a l'hora de realitzar obres (tria de materials, aïllament acústic i tèrmic, fonts renovables d'energia, etc).

Durant l'any 2005 el Col·legi va participar activament en la redacció del text *Pràctiques de sostenibilitat en l'edificació* editat per l'ITeC. Aquesta publicació està adreçada tant a professionals com a usuaris dels habitatges ja que tracta temes que abasten des del disseny de l'edifici i la sostenibilitat durant l'execució d'obra fins a pràctiques de compra, ús i reciclatge.

El Col·legi ha redactat i editat un estudi sobre les competències dels professionals de l'arquitectura tècnica. El text pretén ajudar a tots aquells vinculats amb el procés d'obra a conèixer les competències, funcions i perfils que ha d'assumir el professional així com els coneixements que ha de tenir. És precisament en aquest últim capítol on es tracta el tema de la construcció sostenible essent un coneixement necessari per a qualsevol de les fases d'obra. El llibre adjunta un CD amb un qüestionari d'ajuda a l'auto avaluació del professional.

El Col·legi participa en la publicació de *100 bones idees*, aportat la seva acció exemplar amb el web de l'Agenda Construcció Sostenible. Aquest text es va presentar durant la Convenció dels signants d'aquest Compromís el 20 d'octubre del 2005. El llibre consisteix en 100 idees adreçades a la sostenibilitat i han estat realitzades pels signants del Compromís.

Durant el IV Congreso Internacional de Prevención de Riesgos Laborales, es va presentar el cartell de *Diagnosis de amianto en edificios*. Aquest congrés se centra sobretot en la seguretat al treball i per tant és important la diagnosi, gestió i posterior substitució de l'amiant a causa dels seus perjudicis per la salut. El cartell es va presentar en mida pòster i il·lustra un exemple d'un aparcament a Barcelona. Explica quina és la metodologia a seguir en el cas de trobar materials amb contingut d'amiant en un edifici.

